

21.03.2024

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2023/750
Toplantı Tarihi/Sayısı : 8.2.2024/224
Karar Numarası : 2024/109
Başvuran : Z. E.
Başvuran Vekili : Av. H. T.
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : T.C. Çukurova Kaymakamlığı İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü
(Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler Ortaokulu Müdürlüğü)
Muhatap Adres : 100. Yıl Mah. 85383 Sokak No:1 Çukurova/ADANA

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, görme engelliler ortaokulunda Türkçe öğretmeni olan görme engelli başvuranın, Okul İdaresince kendisine görme engeli olmayan diğer öğretmenlerden farklı muamelede bulunulması nedeniyle engellilik temelinde ayrımcılığa ve işyerinde yıldırmaya uğradığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. %90 oranında görme engelli olduğunu, 15/12/2003 tarihinden bu yana Türkçe öğretmeni olarak Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler Ortaokulunda görev yaptığını,

b. 2004-2013 yılları arasında Okulun yatılı pansiyonunda belletici nöbetçi öğretmen olarak görev almasına rağmen 2013 yılından itibaren kendisine belletici nöbetçi öğretmenlik görevi verilmediğini, nöbetçi öğretmenlerin nöbet tuttuğu her gün için diğer okullardakinden %25 daha yüksek oranda günlük 8 saat ek ders ücreti aldığını ve kadın öğretmenlere 2, erkek öğretmenlere 1 hizmet puanı uygulandığını,

c. Görev yapmakta olduğu Okulda 2 kadın 2 erkek olmak üzere toplam 4 görme engeli olmayan öğretmenin belletici nöbetçi öğretmen olarak görevlendirilmesinin haksız bir uygulama olduğunu,

ç. Gündüz nöbetlerinde kendisinin kasıtlı olarak koridor yerine bahçe nöbetinde görevlendirildiğini, ders dağılımı yapılırken kendisine diğer Türkçe öğretmenine oranla 8 saat eksik ders verildiğini, sosyal etkinlik ve faaliyetlerde ötekileştirildiğini, Okulda görevli diğer görme engelli öğretmenlerin de dışlandığını ancak korkutulup sindirildikleri için bu öğretmenlerin haklarını aramadığını,

d. Kendisine görev verilmesi yönündeki taleplerinin Okul İdaresince sözlü olarak reddedildiğini, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Genel Müdürlüğüne konuya ilişkin yazı yazdığını, Genel Müdürlükten

gelen görevlilerin yanında Okul Müdürünün kendisini azarlayarak hakaret ettiğini,

e. İlgili durumun düzeltilmesi amacıyla Adana İl Millî Eğitim Müdürlüğüne başvurduğunu fakat başvurusu üzerine görevlendirilen müfettişin görme engeli ile ilgili belgeler Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemlerinde (MEBBİS) yer almasına rağmen kendisinden evrak istediğini, bunun üzerine ağır engelli olduğunu belirten eski tarihli engelli raporunu vermek zorunda kaldığını, bu rapor dikkate alınarak hazırlanan müfettiş raporunda, nöbet görevini refakatçi eşliğinde Müdür inisiyatifinde tutabileceğinin belirtildiğini, Okul İdaresince kendisine görme engeli olmayan diğer öğretmenler gibi eşit muamelede bulunulmaması ve gerekli düzenlemelerin yapılmaması nedeniyle engellilik temelinde ayrımcılığa ve işyerinde yıldırıma uğradığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler Ortaokulu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler Ortaokulunun görme engellilere yönelik eğitim öğretim faaliyeti yürüten, öğrencilerinin tamamı görme engelli olan bir bölge okulu olduğu ve öğrencilerin Okuldaki pansiyondan faydalanmakta oldukları,

b. Öğretmen Z. E.'nin % 100 görme engelli raporunun bulunduğu, hem öğrencilerin hem de öğretmen Z. E.'nin görme engelli olmasından dolayı çocukların ve öğretmenin pansiyonda kaldığı süre içerisinde telafisi mümkün olmayan sonuçların doğma ihtimali ile olağanüstü durumlarda müdahalenin mümkün olmaması nedeniyle 20/4/2016-11/4/2023 tarihleri arasında başvurana herhangi bir belleticilik görevinin verilmediği, nitekim Adana 3. İdare Mahkemesinin 2016/... Esas ve 2016/... Karar nolu kararı ile 11/11/2019 tarihli ve ... sayılı Adana Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü İnceleme Raporu'nda öğretmene belleticilik görevi verilmesinin uygun olmayacağını ve belletici öğretmen görevini yerine getiremeyeceğinin belirtildiği, ilgili karar ve rapor ile Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliğinin 40'ıncı maddesi doğrultusunda başvurana belleticilik görevinin verilmediği,

c. Başvurana ve Okuldaki diğer öğretmenlere ders ve nöbet görevlendirmelerinde farklı bir uygulama yapılmayıp ilgili Yönetmelik ve Yönergelere uygun olarak görevlendirmelerin yapıldığı,

ç. Okulda 2 Türkçe branş öğretmeninin çalıştığı ve Türkçe öğretmenleri için seçmeli dersler dahil 39 ders saati bulunduğu, 2022-2023 Eğitim Öğretim yılında Z.E.'nin 21 saat, diğer Türkçe Öğretmeni A. A.'nın ise 18 saat ders görevinin bulunduğu, ders paylaşımında farklı bir uygulama yapılmadığı, aksine iki öğretmen arasında ders saati fazla olanın Z. E. olduğu belirtilmiştir.

4. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Genel Müdürlük tarafından Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler Ortaokulu Müdürlüğünden başvuruya ilişkin bilgi ve belgelerin istenildiği, Okul Müdürlüğü tarafından sunulan yazıda ders dağılımının

Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre yapılmakta olduğu ve ilgililere imza karşılığı tebliğ edildiği, belletici öğretmenlik görevinin ise Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliği'ne göre yapıldığı,

b. İlgili Yönetmelik'in 39 ve 40'inci maddelerinde belirtilen görev ve sorumlulukları adı geçen öğretmenin de görme engelli olması nedeniyle yerine getiremeyeceği, Adana 3. İdare Mahkemesinin 2016/... Esas ve 2016/... Karar nolu kararı ile 11/11/2019 tarihli ve ... sayılı Adana Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü İnceleme Raporu'nda Z. E.'ye belleticilik görevi verilmesinin uygun olmayacağı karara bağlandığından ilgili öğretmene belletici öğretmenlik görevi verilmediği,

c. Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler Ortaokulunun görme engelli öğrencilerle eğitim öğretim faaliyeti yürüttüğü, öğrencilerin Okulda bulunan pansiyondan faydalandıkları, Okulda gece bekçisi bulunmadığı ve çocukların tamamının görme engelli olduğu göz önüne alındığında görevlendirilecek belletici öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliği'nin 39 ve 40'inci maddelerinde belirtilen görevleri eksiksiz yerine getirmesinin zorunluluk taşıdığı, olağanüstü durumlarda (deprem, yangın vb.) telafisi mümkün olmayan sonuçların önüne geçmek için öğretmene belletici öğretmenlik görevi verilmediği,

ç. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Genel Müdürlüğünden gelen görevlilerin yanında Okul Müdürünün başvuru azarladığı iddiasıyla ilgili olarak Özel Eğitim Genel Müdürlüğünden hiçbir yetkilinin Okula gelmediği, Okul Müdürünün adı geçen öğretmeni azarlayıp hakaret etmediği, aksine haftalık ders programının başvuranın isteği dikkate alınarak hazırlandığı, bu çerçevede kendisine pazartesi günü ders verilmeyip cuma günü öğleden sonrası boş bırakılarak pozitif ayrımcılık yapıldığı,

d. Okulda 2 Türkçe öğretmenin görev yapmakta olduğu, 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı'nın başından itibaren Türkçe Öğretmeni Z. E.'ye 21 saat, diğer Türkçe Öğretmeni A. A.'ya ise 18 saat ders görevi verildiği, derslerin dengeli ve eşit bir şekilde dağıtıldığı ve iddiaların gerçeği yansıtmadığı,

e. Okullarda sosyal etkinlik ve faaliyetlerin ilgili eğitim öğretim yılı başında Öğretmenler Kurulunca planlanarak dengeli bir şekilde görev dağılımı yapıldığı, görevlendirilen öğretmenlerin yıl boyunca çalışmalarını belirli bir plan dahilinde yürüttükleri, yıl sonu raporlarının hazırlanmasıyla çalışmaların sona erdiği, Öğretmen Z. E.'nin Sosyal Etkinlikler Kurulu Üyesi, Ortaokul Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Geliştirme Birimi Üyesi, Eser İnceleme ve Seçme Kurulu Üyesi, Kütüphane Kaynakları Düşüm Komisyonu Üyesi ve Kütüphanecilik Kulübü Danışman Öğretmeni olarak görevlendirildiği, ayrıca belirli gün ve haftalar etkinliklerinin her öğretmene eşit bir şekilde dağıtıldığı, Z.E.'nin İstiklal Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif ERSOY'u Anma Günü ile Kütüphaneler Haftası etkinliklerinde görevlendirilmiş olduğu,

f. Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 44'üncü maddesinin on birinci fıkrasında “*Öğretmenlerden; engelli olanlar, engelli çocuğu bulunanlar ve bakmakla yükümlü olduğu engelli birey bulunanlara nöbet görevi verilmez. Ancak bu durumdaki öğretmenlere istemeleri halinde, gün tercihlerine öncelik verilerek nöbet görevi verilir.*” hükmünün yer aldığı, bu çerçevede başvuranın nöbet görevi isteminde bulunduğu ve eğitim öğretim yılı başından itibaren nöbet görevinin diğer öğretmenlerle eşit bir şekilde verildiği,

g. Okulda total görme engelli toplam 4 öğretmenin görev yaptığı, nöbet görevi ve belletici öğretmenlik görevini yerine getiremeyeceklerini bildirmeleri üzerine talepleri doğrultusunda 3 öğretmene görev verilmediği, bütün uygulamalarda engelli öğretmenlere eşit ve pozitif ayrımcılık yapılarak çalışmaların yürütülmekte olduğu ifade edilmiştir.

5. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran vekili tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a. Şikayete konu olan Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler Ortaokulunda daha önce Müdür Yardımcısı olarak çalışan, şu anda Adana Mevlana Ortaokuluna atanmış olan F. S. D.'nin konuya ilişkin bildiklerini aktarmak istediği belirtilerek inceleme sürecinde F. S. D.'nin bilgisine başvurulması talep edilmiştir.

6. Başvuran vekilinin talebi üzerine F. S. D.'den alınan yazılı beyanda özetle:

a. 2017-2022 yılları arasında Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler Ortaokulunda Müdür Yardımcısı olarak görev yaptığı, 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılında başvuranın Okul Müdürünün konu hakkında bilgisi olduğunu belirterek Kent Konseyi Engelliler Meclisi seçiminde oy kullanmak için izin istediği,

b. İzin talebini ilettiğinde Okul Müdürünün, izin isteyen öğretmenin dilekçe yazması gerektiğini belirttiği, bunun üzerine başvuranın görme engeli nedeniyle dilekçesini onun yerine kendisinin yazdığı, dilekçeyi yazdığı için Okul Müdürü tarafından azarlandığı,

c. Sonraki süreçte Okul İdaresinin kendisini ve başvurunu yok sayarak dışladığı, başvurana belletici nöbetçi öğretmenlik görevi verilmezken mart, nisan ve mayıs aylarında olmak üzere 3 defa üst üste bahçe nöbeti verildiği,

ç. Başvuran Braille alfabesini çok iyi bilmesine rağmen kendisine 8 saat daha az ders verildiği ve sosyal çevresi geniş olmasına rağmen sosyal faaliyetlerden men edildiği ifade edilmiştir.

7. Başvuran vekili tarafından sunulan ek yazılı beyanda özetle:

a. Muhatap İdarenin yazılı görüşü ekinde yer alan Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler İlkokul ve Ortaokulu Müdürlüğü 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Kurul ve Komisyonlar Listesinde başvurana; Sosyal Etkinlikler Kurulu, Kütüphane Kaynakları Düşüm Komisyonu, Kütüphane Kaynaklarının Tespiti ve Seçimi Komisyonunda yer verildiği ve 2022-2023 Eğitim Yılı Belirli Gün ve Haftalarda Görevli

Öğretmen Listesinde birçok öğretmene çok sayıda etkinlikte görev verilirken başvurana yalnızca İstiklal Marşı ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü ve Kütüphaneler Haftasında ders mahiyetindeki sınıf içi etkinlikte görev verildiği, özellikle okul dışı etkinliklerde görev verilmediği, İstiklal Marşı'nı Anma Günü'nün ise deprem sonrası döneme denk gelmesi nedeniyle yapılamadığı,

b. 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı başında başvuranın Kütüphane Kulübü Başkanı olarak görevlendirildiği, her yıl Mart ayının son haftasının Kütüphaneler Haftası olarak kutlandığı, 28/3/2022 tarihinde Adana Hacı Ömer Sabancı Kültür Merkezinde bulunan İl Kütüphanesine okul gezisi düzenlendiği, gezi öncesinde gezi ile ilgili planlama ve organizasyon konusunda Okul Müdürünün, Kütüphane Kulübü Başkanı olmasına rağmen başvurana iletişime geçmeyerek diğer Türkçe öğretmeni A. A.'yı görevlendirdiği, başvuranın sorumluluğunda olan Kulübün etkinliği olmasına rağmen başvuranın yok sayıldığı, Okul Müdürünün başvuranın görme engelli olması nedeniyle görevlendirilmediğini belirtebileceği ancak bunun haklı bir savunma olamayacağı, başvuranın görme engeli olmayan Türkçe öğretmeniyle birlikte görevlendirilebileceği, nitekim başvuranın daha önceki yıllarda tek başına ya da iş birliği ile birçok etkinliğe öncülük ettiği,

c. 2021 yılı Mayıs ayında Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün görme engelli öğrenciler için sesli betimleme, Braille alfabesi ve video içeriklerinin kontrolü ile uygunluğunun tespiti amacıyla Türkiye genelindeki görme engelliler okullarında görev yapan tüm branş öğretmenlerini görevlendirmek amacıyla okul müdürlerinden öğretmenlerin bilgilerini istediği, Adana Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler Ortaokulu Müdürünün, Okuldaki diğer branş öğretmenlerinin bilgilerini Milli Eğitim Bakanlığına gönderirken görme engelli Türkçe Öğretmeni olan ve Braille alfabesi ile doğrudan ilişkili olan başvuranın bilgilerini göndermeyerek konuyu kendisinden gizlediği, başvuranın bu durumu başka illerde görev yapan öğretmen arkadaşlarından öğrenerek Bakanlığa bireysel olarak başvurması üzerine çalışmaya katılabildiği,

ç. 15/2/2022 tarihinde Adana Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi Engelli Meclisi Başkanlığı için seçim yapıldığı, başvuranın Kent Konseyi Engelli Meclisi Okul Temsilcisi olduğu ve Kent Konseyi tarafından seçime davet edildiği, seçim öncesinde Okul Müdürünü bilgilendirmesine rağmen hakkında idari soruşturma açıldığı, başvuranın 3 ay boyunca 3 ayrı savunma verdiği ve psikolojik olarak yıpratıldığı, soruşturma sonucunda ceza almamasına karar verildiği,

d. Başvurana belletici öğretmenlik görevi verilmeyerek ayrımcılık uygulamasının sürdürüldüğü, yeni eğitim öğretim yılı için 2023 yılı Eylül ayında Öğretmenler Kurulunda hazırlanan taslak nöbet excel çizelgesinde başvuranın adı yer alırken resmi görevlendirme listesinde başvurana yer verilmediği, Okul Müdürünün gerekçe olarak Okulda hırsızlık vakasının gerçekleşmiş olması ve başvuranın görme engelli olmasını gösterdiği, oysa ki 2013 yılında gerçekleşen hırsızlık vakasının yaşandığı gece nöbetçi belletici öğretmen olan Fen Bilgisi Öğretmeni İ. K. ve Sınıf Öğretmeni Z. Y.'nin görme engelli olmadığı, bu olayın başvuranın belletici öğretmen onayının iptal edilmesinden birkaç hafta sonra gerçekleştiği, belletici öğretmenlerin görevinin gece bekçiliği ve koruma görevi olmadığı, 10 yıl önce güvenlik zaafiyetinden kaynaklanan bir olayın görme engelli başvurana karşı yapılan ayrımcılığın bahanesi

olarak gösterilmesinin kabul edilemeyeceği, başvuranın görev yaptığı Okulda her gün görme engeli olmayan 2 öğretmenin belletici öğretmen olarak görevlendirilmesinin haksız bir uygulama olduğu,

e. Okul Müdürünün başvurana belletici öğretmenlik görevi verilmemesinin hukuki dayanağı olarak Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliği'nin 39 ve 40'inci maddelerini gösterdiği, söz konusu maddelerde görme engelli öğretmene görev verilmeyeceğine ilişkin bir ibare bulunmadığı, benzer mantıkla yaklaşırsa hiçbir görme engellinin öğretmenlik görevini dahi yapamayacağı sonucuna varılabileceği oysa ülkemizde yalnızca görme engelliler okullarında değil diğer okullarda da görev yapan binlerce görme engelli öğretmen olduğu,

f. Başvuru dilekçesi ve eklerinde sunulan belgeler ile tanık beyanı birlikte değerlendirildiğinde başvurana yönelik ayrımcılık ve ötekileştirme yapıldığı belirtilmiştir.

8. Tanık F. S. D. tarafından mail yoluyla sunulan ek yazılı beyanda özetle:

a. 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında sosyal etkinliklerden ve sosyal kulüplerden sorumlu Müdür Yardımcısı olduğu, Mart ayının son haftası olan Kütüphaneler Haftası kapsamında Adana Hacı Ömer Sabancı Kültür Merkezi Kütüphanesinin Okula randevu vererek 28/3/2022 Pazartesi günü saat 10.00'da Okulu davet ettiği,

b. Bu etkinlikte görme engelli öğrencilerin kütüphaneyi nasıl aktif kullanabilecekleri hakkında bilgi verileceğinin, okuma etkinliği düzenleyeceklerinin ve yeni materyallerin uygulamalı olarak tanıtılacağına söylendiği, Kütüphaneye gidileceği gün Okul Kütüphane Kulübü Başkanı olan başvurana aradığında başvuranın ne öncesinde organizasyon için bilgilendirildiğini ne de gidileceğine dair bir bilgisi olduğunu belirttiği ancak kendisi durumu açıklayınca başvuranın geldiği ve Kütüphaneye hep birlikte gittiklerini,

c. Önceki yıllarda birçok etkinliği hep birlikte organize ettikleri ve birlikte gittikleri, Okulun Instagram sayfasında etkinliğe dair fotoğrafların bulunduğu belirtilmiştir.

9. Başvuran vekilinin ek yazılı beyanına karşı Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Bakanlık tarafından görme engelli öğrenciler için sesli betimleme, Braille alfabesi ve video içeriklerinin hazırlanmasında öğretmen görevlendirmeleri ile izleme ve değerlendirme süreçlerinin Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmüş olduğu,

b. Görme Engelliler İçin Betimlemeli Sesli Kitap hazırlanması sürecinde Genel Müdürlük tarafından sadece kayıt ve montaj işlemlerinin yapıldığı, bu sebeple söz konusu başvuruya ilişkin kayıtlarda herhangi bir bilgi ve belge bulunmadığı belirtilmiştir.

10. Başvuran vekilinin ek yazılı beyanına karşı Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler Ortaokulu

Müdürlüğü tarafından sunulan ek yazılı görüşte özetle:

a. 28/3/2022 tarihinde Adana Valiliğinin düzenlemiş olduğu Kütüphaneler ve Müzeler haftası etkinliğine Okuldan katılım istendiği, bunun üzerine Türkçe öğretmenleri A. A. ve Z. E.'nin 25/03/2022 tarihinde telefonla aranarak bilgilendirildikleri, 28/3/2022 tarihinde Müdür Yardımcısı F. D., Türkçe Öğretmenleri A. A. ve Z. E.'nin etkinliğe katılmış olup katıldıklarına dair o tarihli sosyal medya paylaşımının yazı ekinde sunulduğu, Öğretmen Z. E.'nin yalan beyanda bulunduğu,

b. Okulda yapılacak olan etkinliklerin, oluşturulan kurul, komisyonlar ve görev dağılımlarının sene başında yapılan Öğretmenler Kurulu toplantısında bütün öğretmenlerin katılımıyla planlanmakta olduğu, bütün öğretmenlere verilen görevlerin dengeli bir şekilde branşlarına ve yeterliliklerine göre yapıldığı, ayrıca görev taleplerinin de değerlendirildiği, ilgili öğretmen Z. E.'nin şu ana kadar verilen görevler dışında herhangi bir talepte bulunmamış olduğu, 2023-2024 Eğitim Öğretim Yılında öğretmenlerin görev aldığı kurul, komisyon ve etkinliklerin listesinin yazı ekinde sunulduğu,

c. Okulun görme engelli ve özel eğitim alan öğrencilere yönelik eğitim öğretim faaliyetleri yürüten bir kurum olduğu, pandemi ve deprem dönemleri nedeniyle faaliyetlerin genellikle Kurum içerisinde yapıldığı ve Kurum dışı faaliyetlerin yapılmadığı, yapılan faaliyetlerin listesinin yazı ekinde sunulduğu,

ç. Öğretmen Z. E.'nin 15/02/2022 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı Personel İzin Yönergesi'ne uygun davranmayarak görev yerini izin almadan terk ettiği, İzin Yönergesi'ne uygun davranmadığı için İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bilgi verildiği ve Müdürlüğün öğretmen ile ilgili inceleme başlattığı, inceleme sonucu ile ilgili MEBBİS veri tabanında herhangi bir bilgi bulunmadığı, Okul Müdürlüğüne Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğüne, Okulda görevli öğretmenlerin listesinin gönderilmediği, Bakanlığın bütün kurumlarda çalışan personel bilgilerine sahip olduğu ve istenilen bütün bilgilere ulaşabildiği,

d. Okulun pansiyonundan faydalanan öğrencilerin ve öğretmen Z. E.'nin görme engelli olduğu, Okulda gece görevlisi personel bulunmadığından ve günün belli bir saatinden sonra öğrenci ve öğretmen yalnız kaldığından öğretmene belleticilik görevi verilemediği, ayrıca Adana Valiliği tarafından düzenlenen Rapor'da Z. E.'ye belleticilik görevi verilmemesinin uygun olacağı belirtilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

11. Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmelidirler."

12. Anayasa'nın "Çalışma hakkı ve ödevi" başlıklı 49'uncu maddesi şöyledir:

“Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.”

13. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “Tanımlar” başlıklı 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (d), (f) ve (g) bentleri şöyledir:

“Doğrudan ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi,

Engelli: Fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duyuşsal yetilerinde çeşitli düzeyde kayıplarından dolayı topluma diğer bireyler ile birlikte eşit şartlarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre şartlarından etkilenen bireyi,

İşyerinde yıldırma: Bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak kişiyi işinden soğutmak, dışlamak, biktirmek amacıyla kasıtlı olarak yapılan eylemleri ifade eder.”

14. 6701 sayılı Kanun'un “Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı” başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:
“(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel 2 kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.”

15. Mezkûr Kanun'un “Ayrımcılık yasağının kapsamı” başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı ise şöyledir:

“Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine

ayrımcılık yapamaz. ...”

16. Mezkûr Kanun’un “*Kurumun görevleri*” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine göre “*Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” Kurumun görevleri arasındadır.

17. Mezkûr Kanun’un “*İspat yükü*” başlıklı 21’inci maddesine göre:

“Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

18. 6701 sayılı Kanun’un “*Başvurular*” başlıklı 17’nci maddesinin birinci fıkrası, “*Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.*” hükmünü haizdir. Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre: “*İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.*” Bu çerçevede başvuran, başvuru dilekçesinde, adı geçen Kanun’un 3’üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen engellilik temelinde ayrımcılığa ve işyerinde yıldırıma maruz kaldığı iddiasında bulunmaktadır. Başvuranın, başvuru konularından eksik ders dağılımı yapılması hakkında Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler Ortaokulu Müdürlüğüne, Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kuruluna, Adana İl Milli Eğitim Müdürlüğüne başvurduğu, belletici nöbetçi öğretmenlik görevi verilmemesi hakkında Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler Ortaokulu Müdürlüğüne, Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kuruluna, Adana İl Milli Eğitim Müdürlüğüne ve Adana 3. İdare Mahkemesine başvurduğu, diğer başvuru konusu olan sosyal faaliyetlerden dışlanma ve işyerinde yıldırma hakkında da Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kuruluna başvurduğu ancak olumlu sonuç alamadığı anlaşılmıştır. Yapılan inceleme neticesinde başvurunun esastan incelenebilecek bir başvuru olduğu değerlendirilmesine varılmıştır.

19. Ayrımcılık yasağı, uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde özel olarak düzenlenmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 14’üncü maddesine göre; “*Bu Sözleşme’de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa aidiyet, servet, doğum başta olmak üzere herhangi başka bir duruma dayalı hiçbir ayrımcılık gözetilmeksizin sağlanmalıdır.*” Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında da ayrımcılık, objektif ve makul bir neden olmaksızın aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak olarak tanımlanmıştır (AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B. No: 36042/97,

24/4/1997, para. 48; AİHM, *Okpisz/Almanya*, B. No: 59140/00, 15/2/2000, para. 33).

20. Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin(EHİS) 2'nci maddesine göre engelliliğe dayalı ayrımcılık ise siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni veya başka herhangi bir alanda insan hak ve temel özgürlüklerinin tam ve diğerleri ile eşit koşullar altında kullanılması veya bunlardan yararlanılması önünde engelliliğe dayalı olarak gerçekleştirilen her türlü ayırım, dışlama veya kısıtlamayı kapsamaktadır. Avrupa Birliği İş ve Mesleki Alanda Eşit Muamelenin Gerçekleştirilmesine Yönelik Genel Bir Çerçeve Getiren 27 Kasım 2000 tarihli ve 2000/78/AT sayılı Konsey Direktifi'nin (İstihdamda Eşitlik Direktifi) 1'inci maddesine göre üye devletlerde eşit muamele ilkesinin uygulanması amacıyla istihdamda ve iş konusunda engelliliğe dayalı ayrımcılık yasaklanmıştır.

21. 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde de herkesin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşit olduğu ifade edilerek cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaklanmıştır.

22. Somut olayda başvuranın ilk iddiası, 2004-2013 yılları arasında Okulun yatılı pansiyonunda belletici nöbetçi öğretmen olarak görev almışken 2013 yılından itibaren kendisine belletici nöbetçi öğretmenlik görevi verilmediği, görev yapmakta olduğu Okulda 2'si kadın 2'si erkek olmak üzere görme engeli olmayan toplam 4 öğretmenin belletici nöbetçi öğretmen olarak görevlendirildiği, gündüz nöbetlerinde kendisinin kasıtlı olarak koridor yerine bahçe nöbetine gönderildiği ve bu durumun engellilik temelinde ayrımcılık oluşturduğuna ilişkindir. Başvuran vekili tarafından sunulan ek yazılı görüşte bu iddialara ek olarak başvurana belletici öğretmenlik görevi verilmemeye devam edildiği, 2023 yılı Eylül ayında yeni eğitim öğretim yılı için Öğretmenler Kurulunda hazırlanan taslak nöbet çizelgesinde başvuranın adı yer alırken resmi görevlendirme listesinde başvurana yer verilmediği belirtilmiştir.

23. AİHM'in yerleşik içtihatlarına göre ayrımcılığın anlamı, objektif ve makul bir haklılık olmaksızın farklı şekilde muamele etmektir (AİHM, *D.H. ve Diğerleri/Çek Cumhuriyeti* [BD], B. No: 57325/00, 13/11/2007, para. 175). Benzer veya görece benzer durumda olan kişiler arasında yapılan farklı muamele, objektif ve makul bir gerekçeye dayanmıyorsa, diğer bir ifadeyle, meşru bir amaç taşıyamıyorsa veya kullanılan araçlarla varılmak istenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmuyorsa ayrımcılık oluşturur (AİHM, *Larkos/Kıbrıs* [BD], B. No: 29515/95, para. 29). Sözleşmeciler Devletler, benzer durumların bulunup bulunmadığını ve benzer durumlar varsa bunlar arasında farklı muamelenin hangi ölçüde haklı görülebileceği konusunu değerlendirirken bir takdir alanından yararlanırlar (AİHM, *Van Raalte/Hollanda*, B. No: 20060/92, 21/2/1997, para. 39). Kişilere uygulanan muameledeki farklılık, meşru bir amaç gütmüyorsa veya kullanılan yöntemler ile gerçekleştirilmesi amaçlanan hedef arasında makul bir orantılılık ilişkisi mevcut değilse, nesnel ve makul bir haklılığa sahip olmayacaktır. Bu doğrultuda, engellilik temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacıyla ilk olarak belletici öğretmenlik görevine ilişkin yasal mevzuatın incelenmesi ve 6701 sayılı Kanun çerçevesinde farklı bir muamelenin mevcut olup olmadığının tespit edilerek aynı veya benzer durumdaki kişiler arasında belletici öğretmenlik ve nöbet görevlendirmesi yapılırken farklılık

gözetilip gözetilmediği, farklı bir muamelenin tespit edilmesi halinde, bu muamelenin objektif ve makul bir gerekçeye ve meşru bir amaca dayanıp dayanmadığının tespit edilmesi gerekmektedir.

24. 25/11/2016 tarihli ve 29899 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliği’nin “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belletici öğretmen “Okul pansiyonlarında görevli oldukları günlerle sınırlı olmak üzere, yatılı öğrencilerin eğitim öğretim ve gözetimleri ile ilgili iş ve işlemleri yürüten öğretmen”, (h) bendinde ise nöbetçi belletici öğretmen “Gece dahil görev yapan belletici öğretmen” şeklinde tanımlanmıştır. Adı geçen Yönetmelik’in “Belletici ve nöbetçi belletici öğretmen görevlendirilmesi” başlıklı 39’uncu maddesine göre:

“(1) Belletici ve nöbetçi belletici öğretmenlik görevi pansiyonun bağlı bulunduğu okulda görev yapan kadrolu öğretmenler tarafından yürütülür.

(2) Belletici ve nöbetçi belletici öğretmen ihtiyacının okulda görev yapan kadrolu öğretmenler tarafından karşılanamadığı durumlarda, aynı yerleşim birimindeki diğer eğitim kurumlarında görev yapan kadrolu öğretmenlerden istekli olanlar arasından, buna rağmen ihtiyacın karşılanamaması durumunda ise o yerleşim biriminde görev yapan diğer kadrolu öğretmenler arasından resen görevlendirme yapılmak suretiyle karşılanır.

(3) Belletici ve nöbetçi belletici öğretmenler, pansiyonun bağlı bulunduğu okul müdürünün teklifi ve il veya ilçe millî eğitim müdürünün onayı ile görevlendirilir.

(4) Belletici ve nöbetçi belletici öğretmen görevlendirilmesinde aynı pansiyondaki kız ve erkek öğrencilere ait bölümlerin her biri ayrı bir pansiyon gibi değerlendirilir.

(5) Bir günde; a) Özel eğitim okulları pansiyonlarında elli öğrenciye kadar iki, ellibir ve üzeri sayıda öğrenci için üç belletici veya nöbetçi belletici öğretmen görevlendirilmesi esastır. b) Diğer okul pansiyonlarında yüz öğrenciye kadar iki, yüzbir ve üzeri sayıda öğrenci için üç belletici veya nöbetçi belletici öğretmen görevlendirilmesi esastır.

(6) Erkek öğrencilerin kaldıkları pansiyonlarda erkek, kız öğrencilerin kaldıkları pansiyonlarda kadın, kız ve erkek öğrencilerin kaldıkları aynı binadaki pansiyonlarda ise hem erkek hem kadın belletici veya nöbetçi belletici öğretmen görevlendirilir.

(7) Belletici ve nöbetçi belletici öğretmenler dışında, mali bir yük getirmemek kaydıyla Bakanlıkla ilgili kurum veya kuruluşlar arasında yapılacak protokol esaslarına göre, pansiyonlarda danışman veya rehber de görevlendirilebilir.”

25. Aynı Yönetmelik’in “Belletici veya nöbetçi belletici öğretmenin görev ve sorumlulukları” başlıklı 40’inci maddesine göre ise:

“(1) Belletici veya nöbetçi belletici öğretmenin görev ve sorumlulukları şunlardır: a) Pansiyonlarda kalan öğrencilerin ders saatleri dışında eğitimleri ile ilgilenmek ve gerektiğinde derslerine yardımcı olmak. b) Gece bekçilerini veya güvenlik görevlilerini kontrol etmek. c) Etüt aralarında öğrencileri gözetim altında bulundurmak. ç) Pansiyon yoklamalarını yapmak ve elektronik ortamda pansiyonla ilgili günlük veri girişini gerçekleştirmek. d) Pansiyona gelen ziyaretçiler ile ilgili işleri yürütmek. e) Disiplin olayları ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek. f) Hastalanan öğrencilerin durumuyla ilgili iş ve işlemleri yürütmek. g) Öğrencilerin ilaçlarının dağıtımı ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek. ğ) Okul yönetimince verilen diğer görev ve sorumlulukları yerine getirmek.

(2) Belletici veya nöbetçi belletici öğretmen, görevlerinden dolayı ilgili müdür yardımcısına karşı sorumlu olup okul yönetimince hazırlanacak nöbet çizelgesine ve pansiyon yönergesine göre nöbet tutmakla yükümlüdür.”

26. Bu çerçevede başvurana 2004-2013 yılları arasında Okulun yatılı pansiyonunda belletici nöbetçi öğretmen görevi verilmişken 2013 yılından itibaren kendisine belletici nöbetçi öğretmenlik görevi verilmediği iddialarına ilişkin başvuranın, belleticilik görevinin iptal edildiğini bildiren 21/3/2013 tarihli ve ... sayılı işlemin iptali için 10/11/2015 tarihinde dava açtığı, Adana 3. İdare Mahkemesinin 2016/... Esas ve 2016/... Karar nolu kararı ile Konya Bölge İdare Mahkemesinin 2018/... Esas ve 2018/... Karar nolu kararlarında davanın süresinde açılmamış olduğu tespit edilerek süre aşımı nedeniyle reddedildiği görülmüştür.

27. Başvuranın 12/9/2019 tarihli dilekçesi ile belletici öğretmenlik görevi almak için Okul Müdürlüğüne başvurduğu ancak talebinin reddedildiği, Adana Valiliğinin 10/10/2019 tarihli ve ... sayılı Olur'u ile Adana İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 8/10/2019 tarihli ve ... sayılı yazısı uyarınca inceleme başlatıldığı, inceleme sonucunda 11/11/2019 tarihli ve ... sayılı İnceleme Raporu'nun hazırlandığı anlaşılmıştır. Söz konusu Rapor'da, öğretmen Z. E.'nin ve öğrencilerin görme engelli olması dikkate alındığında, öğrencilerin güvenliği açısından Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliği'nin 40'ıncı maddesinde belirtilen görevleri, adı geçen öğretmenin tam olarak yerine getiremeyeceği, Okulda meydana gelebilecek yangın, deprem vb. acil durumlarda gerekli tedbirlerin alınmasında yeterli olamayacağı değerlendirildiği, Okul Müdürlüğü'nün engelliliğe dayalı ayrımcılık yapması gibi bir durumun söz konusu olmadığı, bilakis güvenlik kaygılarından dolayı öğretmenin belletici öğretmenlik görevi talebinin uygun bulunmadığı, bu uygulamada yasa ve yönetmeliklere aykırı bir durumun söz konusu olmadığı belirtilmiştir. Başvuranın belletici öğretmenlik görevi için 15/9/2020 ve 7/9/2022 tarihli dilekçeleri ile Okul Müdürlüğüne yeniden başvurduğu, Okul Müdürlüğü'nün başvuranın ilk dilekçesini 15/9/2020 tarihli ve ... sayılı yazı ile, ikinci dilekçesini de 12/9/2022 tarihli ve ... sayılı yazı ile reddettiği, söz konusu yazılarda ilgili Yönetmelik'in 40'ıncı maddesindeki görevleri başvuranın tam olarak yerine getiremeyeceği ve Okulda meydana gelebilecek yangın, deprem gibi acil bir durumda gerekli tedbirlerin alınmasında yeterli olamayacağı belirtilerek 11/11/2019 tarihli

İnceleme Raporu da dikkate alınarak başvuranın talebinin kabul edilmediği tespit edilmiştir.

28. Konuya ilişkin Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne sunulan yazılı görüşten Okulda gece bekçisinin bulunmadığı, Okulda toplam 4 görme engelli öğretmen olduğu, başvuran dışındaki diğer 3 görme engelli öğretmene talepleri de dikkate alınarak nöbet ve belletici nöbetçi öğretmenlik görevi verilmediği anlaşılmıştır.

29. 11/11/2019 tarihli İnceleme Raporunun Sonuç, Kanaat ve Teklif bölümünde Okul Müdürü E. Ş. K.'nin *“Öğretmenimiz görme engelli olduğu için Okula yakın bir yerde oturmakta ve evine gidiş gelişlerinde Okul personeli yardımcı olmakta, kat nöbetlerinde bile öğrencilerin güvenliği açısından sorunlar yaşamaktayız.”* şeklinde beyanda bulunduğu görülmüştür. Buna ek olarak başvuranın 11/3/2022 tarihli ve %90 oranında görme engelli olduğuna dair Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporu'nun Bağımlılık Değerlendirmesi kısmında kısmi bağımlı olduğu belirtilmiştir. 20/2/2019 tarihli ve 30692 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik'in *“Tanımlar”* başlıklı 4'üncü maddesinin (ğ) bendine göre *“Kısmi bağımlı engelli birey: Doku, organ ve/veya fonksiyon kaybı ve/veya psikiyatri tanısına bağlı olarak muhakeme yeteneği değerlendirilmesi gereken fonksiyonel bağımsızlık ölçeklerine göre günlük yaşam aktivitelerini yardım alarak gerçekleştirebileceğine karar verilen bireyi”* ifade eder. Bu kapsamda başvuranın Engelli Sağlık Kurulu Raporu'nda günlük yaşam aktivitelerini yardım alarak gerçekleştirebileceğinin değerlendirildiği, kat ve bahçe nöbetlerinin gün içinde Okulda diğer öğretmenler ve personel varken tutulduğu ancak nöbetçi belletici öğretmenin diğer personelin pansiyonda bulunmadığı bir zaman dilimi olan gece vakti görev yaptığı, Okulda gece bekçisi bulunmadığı, belletici ve nöbetçi belletici öğretmenlik görevinin pansiyonda kalan öğrencilerin ders saatleri dışında eğitimleri ile ilgilenmek ve gerektiğinde derslerine yardımcı olmak, gece bekçilerini veya güvenlik görevlilerini kontrol etmek, etüt aralarında öğrencileri gözetim altında bulundurmak, pansiyon yoklamalarını yapmak ve elektronik ortamda pansiyonla ilgili günlük veri girişini gerçekleştirmek, pansiyona gelen ziyaretçiler ile ilgili işleri yürütmek, disiplin olayları ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek, hastalanan öğrencilerin durumuyla ilgili iş ve işlemleri yürütmek, öğrencilerin ilaçlarının dağıtımını ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek, Okul yönetimince verilen diğer görev ve sorumlulukları yerine getirmek görevlerini içerdiği, Okulda 2013 yılında gece vakti hırsızlık vakasının yaşandığı, 11/11/2019 tarihli Adana İl Milli Eğitim Müdürlüğü İnceleme Raporu'nda da başvurana belletici öğretmenlik görevi verilmemesinin uygun olacağı değerlendirmesinin yapıldığı, neticeten başvurana belletici ve nöbetçi belletici öğretmenlik görevi verilmemesinin ilgili mevzuata, İnceleme Raporuna, başvuranın Engelli Sağlık Kurulu Raporuna uygun olduğu, belletici ve nöbetçi belleticilik görevi verilmemesinde öğrencilerin güvenliğine ilişkin ihtiyaçların göz önüne alındığı, bu sebeple objektif ve makul bir gerekçeye ve meşru bir amaca dayandığı değerlendirilmiştir.

30. Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin *“Öğretmenlerin görevleri ve sorumlulukları”* başlıklı 86'ncı maddesinin dördüncü fıkrasının (ö) bendine göre: *“Okulun her türlü eğitim ve öğretim çalışmalarında görev alan öğretmenlerin görev ve sorumlulukları şunlardır:*

Okul yönetiminin belirlenip kendisine verilen nöbet görevini yerine getirir.” Adı geçen Yönetmeliğin “Öğretmenlere nöbet görevi verilmesinin esasları” başlıklı 91’inci maddesinin birinci fıkrasına göre: “Öğretmenler, nöbet görevini nöbet çizelgesine göre yerine getirirler.” Aynı maddenin ikinci fıkrasının (g) bendine göre: “Engelli öğretmenler ile engelli çocuğu bulunan öğretmenlerin nöbetlerinin belirlenmesinde gün ve saat tercihlerine öncelik verilerek düzenleme yapılır.” Bu çerçevede başvuranın gündüz nöbetlerinde kendisinin kasıtlı olarak koridor yerine bahçe görevine gönderildiği iddiasına ilişkin, başvuran vekilinin ek yazılı beyanında sadece Mayıs Ayı Nöbet Çizelgesini sunduğu, muhatap Kurumun ise farklı tarihlere ait çizelge ve programları sunduğu görülmüştür. İlgili çizelge ve programlar incelendiğinde, 6/2/2023 tarihli ders programı çizelgesinde başvuranın nöbet günü ve yerinin Salı günü üçüncü kat olduğu, 4/5/2023 tarihli ders programı çizelgesinde nöbet günü ve yerinin Perşembe günü ikinci kat olduğu, 7/9/2023 tarihli ders programı çizelgesinde nöbet günü ve yerinin Salı günü ikinci kat olduğu, Mayıs Ayı Haftalık Nöbet Çizelgesinde ise Salı günü birinci kat olduğu tespit edilmiş, başvurana koridor yerine bahçe nöbeti verildiğini gösteren bir bulguya rastlanılmamıştır.

31. Başvuranın ikinci iddiası ders dağılımı yapılırken kendisine diğer Türkçe öğretmenine oranla 8 saat eksik ders verildiği yönündedir. Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği’nin “Haftalık ders programı” başlıklı 12’nci maddesine göre: *“Haftalık ders programı, öğretmenler kurulunda görüşülür ve okul müdürünün onayına bağlı olarak uygulamaya konulur. Bu programda yönetici ve öğretmenlerin okutacakları derslerin gün ve saatlere göre dağılımı yapılır ve ilgililere yazılı olarak imza karşılığı duyurulur. Haftalık ders programı düzenlenirken: Okulların eğitim ortamı, öğretmen durumu, engelli öğretmenler, engelli çocuğu bulunanlar, süt izni kullananlar, fizikî şartlar ve pedagojik esaslar göz önünde bulundurulur. Bu bağlamda; engelli, engelli çocuğu ve/veya bakmakla yükümlü olduğu engelli bireyi olanlar ile süt izni kullanan öğretmenlerin haftalık ders programı, gün ve saatleri okulun genel işleyişini bozmayacak şekilde ilgili öğretmenlerin tercihleri dikkate alınarak hazırlanır.”* Bu kapsamda ders programlarının imza karşılığında öğretmenlere verildiği ancak başvuran vekilinin başvuru dilekçesi, yazılı görüş ve ek yazılı beyanında eksik ders verildiği iddiasına ilişkin hiçbir belge sunmadığı, sadece tanık F. S. D.’nin yazılı beyanlarını sunduğu ve başvurana 8 saat eksik ders verildiğini belirttiği, muhatap Kurumun ise 6/2/2023, 4/5/2023 ve 7/9/2023 tarihli ders programlarını sunduğu görülmüştür. İlgili Ders Programları incelendiğinde, Türkçe Öğretmeni A. A.’ya 6/2/2023 ve 4/5/2023 tarihli programlarda 16 saat Türkçe, 2 saat Yazarlık ve Yazma Becerileri dersleri için olmak üzere toplam 18 saat ders görevi verildiği, 7/9/2023 tarihli ders programında 15 saat Türkçe, 2 saat Okuma Becerisi, 1 saat Rehberlik ve 2 saat Yazma Becerisi olmak üzere toplam 20 saat ders görevi verildiği, başvurana ise 6/2/2023 ve 4/5/2023 tarihli programlarda 17 saat Türkçe, 4 saat Yazarlık ve Yazma Becerisi dersleri olmak üzere toplam 21 saat ders görevi verildiği, 7/9/2023 tarihli ders programında 17 saat Türkçe, 2 saat Okuma Becerisi olmak üzere 19 saat ders görevi verildiği, başvuranın ilk 2 programda diğer Türkçe öğretmeninden 3 saat fazla ders görevi olduğu, 7/9/2023 tarihli programda ise başvurana diğer Türkçe öğretmeninden 1 saat eksik ders görevi verildiği tespit edilmiştir. Ayrıca muhatap Okul İdaresince sunulan belgelerde, başvuranın talebi doğrultusunda pazartesi günü ve cuma günü öğleden sonrası için

ders görevi verilmediği belirtilmiş, incelenen programlarda başvuranın pazartesi ve cuma günü öğleden sonrası için ders görevinin bulunmadığı anlaşılmıştır. Neticede dosyaya sunulan belgelerden başvurana 8 saat eksik ders verildiğine dair bir bulguya rastlanamamıştır.

32. Başvuranın son iddiası sosyal etkinlik ve faaliyetlerde ötekileştirildiği, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünden gelen görevlilerin yanında Okul Müdürünün kendisini azarlayarak hakaret ettiği, Okulda görevli diğer görme engelli öğretmenlerin de dışlandığı ancak bu öğretmenlerin korkutulup sindirildikleri için haklarını aramadığı, Okul İdaresince kendisine ve Okulda görevli diğer görme engelli öğretmenlere, görme engeli olmayan öğretmenlerle eşit muamelede bulunulmaması nedeniyle engellilik temelinde ayrımcılığa ve işyerinde yıldırma uğradığına dairdir. Başvuran vekili tarafından sunulan ek yazılı görüşte bu iddialara ek olarak, Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler Ortaokulu Müdürlüğü 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Kurul ve Komisyonlar Listesinde başvurana Sosyal Etkinlikler Kurulu, Kütüphane Kaynakları Düşüm Komisyonu, Kütüphane Kaynaklarının Tespiti ve Seçimi Komisyonunda yer verildiği, 2022-2023 Eğitim Yılı Belirli Gün ve Haftalarda Görevli Öğretmen Listesinde ise birçok öğretmene çok sayıda etkinlikte görev verilirken başvurana yalnızca İstiklal Marşı ve Mehmet Akif Ersoy’u Anma Günü ve Kütüphaneler Haftasında ders mahiyetindeki sınıf içi etkinlikte görev verildiği, özellikle okul dışı etkinliklerde görev verilmediği, İstiklal Marşı’nı Anma Günü’nün ise deprem sonrası döneme denk gelmesi nedeniyle yapılamadığı, 28/3/2022 tarihinde Adana Hacı Ömer Sabancı Kültür Merkezinde bulunan il kütüphanesine okul gezisi düzenlendiği, gezi öncesinde ilgili planlama ve organizasyon konusunda Okul Müdürünün, Kütüphane Kulübü başkanı olmasına rağmen başvurana iletişime geçmeyerek diğer Türkçe öğretmeni A. A.’yı görevlendirdiği ve başvuranın yok sayıldığı, 2021 yılı Mayıs ayında Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün görme engelli öğrenciler için sesli betimleme, Braille alfabesi ve video içeriklerinin kontrolü ile uygunluğunun tespiti için Türkiye genelindeki görme engelliler okullarında görev yapan tüm branş öğretmenlerini görevlendirmek amacıyla okul müdürlerinden öğretmenlerin bilgilerini istediği, Okul Müdürünün, Okuldaki diğer branş öğretmenlerinin bilgilerini Milli Eğitim Bakanlığına gönderirken görme engelli Türkçe Öğretmeni olan ve Braille alfabesi ile doğrudan ilişkili olan başvuranın bilgilerini göndermeyerek konuyu kendisinden gizlediği, başvuranın bu durumu başka illerde görev yapan öğretmen arkadaşlarından öğrenerek Bakanlığa başvurması üzerine çalışmaya katılabildiği, 15/2/2022 tarihinde Kent Konseyi Engelliler Meclisi Başkanlığı seçimine oy kullanmak için katıldığı, seçim öncesinde Okul Müdürünü bilgilendirmesine rağmen hakkında idari soruşturma açıldığı, başvuranın 3 ay boyunca 3 ayrı savunma verdiği, psikolojik olarak yıpratıldığı ve soruşturma sonucunda başvuranın ceza almamasına karar verildiği belirtilmiştir.

33. Başvuranın sosyal etkinlik ve faaliyetlerde ötekileştirildiği iddiasına ilişkin 2017-2022 yılları arasında Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler Ortaokulunda Müdür Yardımcısı olarak görev yapan F. S. D. tarafından sunulan yazılı beyanlarda ise geçtiğimiz öğretim yılında başvuranın Okul Müdürünün bilgisi olduğunu belirterek Kent Konseyi Engelliler Meclisi seçiminde oy kullanmak için izin istediği, kendisinin Okul Müdürüne durumu ilettiği, Müdürün ise izin isteyen öğretmenin Okul İdaresine izin için dilekçe yazması gerektiğini belirttiği, başvuran izin için odasına geldiğinde görme engelli olması

nedeniyle dilekçesini bilgisayarda onun yerine kendisinin yazdığı, dilekçeyi yazdığı için Okul Müdürü tarafından azarlandığı, sonraki süreçte Okul İdaresinin kendisini ve başvurusu yok sayarak dışladığı, başvurusunun sosyal çevresi geniş olmasına rağmen sosyal faaliyetlerden men edildiği, Mart ayının son haftası olan Kütüphaneler Haftası kapsamında Adana Hacı Ömer Sabancı Kültür Merkezi Kütüphanesinin Okula randevu vererek 28/3/2022 Pazartesi günü saat 10.00’da Okulu davet ettiği, bu etkinlikte görme engelli öğrencilerin kütüphaneyi nasıl aktif kullanabilecekleri hakkında bilgi verilerek okuma etkinliği düzenleyeceklerinin ve yeni materyallerin uygulamalı olarak tanıtılacağına söylendiği, Kütüphaneye gidileceği gün Okul Kütüphane Kulübü Başkanı olan başvurusu aradığında başvurusunun ne öncesinde organizasyon için bilgilendirildiğini ne de gidileceğine dair bir bilgisi olduğunu belirttiği ancak kendisi durumu açıklayınca başvurusunun da katılımıyla Kütüphaneye hep birlikte gittikleri, önceki yıllarda birçok etkinliği hep birlikte organize ederek birlikte gittikleri ifade edilmiştir.

34. 6701 sayılı Kanun’da “işyerinde yıldırma” olarak ifade edilen “mobbing” şu şekilde tanımlanmıştır: *“İşyerinde yıldırma: Bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak kişiyi işinden soğutmak, dışlamak, bıktırmak amacıyla kasıtlı olarak yapılan eylemleri ifade eder.”* Bir olayı işyerinde yıldırma olarak tanımlayabilmek için öncelikle şu unsurların bulunması gerekir: i. Eylemler iş ilişkisi içerisinde gerçekleşmeli ve Kanun’da sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak yapılmalıdır, ii. Söz konusu eylemler kişiyi işinden soğutmak, dışlamak, bıktırmak amacı taşımalıdır, iii. Eylemler kasıtlı olarak yapılmalı ve birden fazla eylem bulunmalıdır. Bir defaya mahsus yaşanan olaylar veya maruz kalınan davranışlar, şiddetli fakat aniden gelişen bir çatışma, birden çok tekrarlanırsa bile strese ve doğal iş yoğunluğuna bağlanabilecek süreklilik arz etmeyen olumsuz tutum, davranış, tartışma ve çekişmeler, yönetimin yasal yetkisi çerçevesinde performansını artırmaya yönelik tutumlar, kanunların gereğinin yerine getirilmesi, başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması, işyeri dışında gerçekleşen tutum ve davranışlar ile benzeri uyuşmazlıklar ve durumlar her zaman işyerinde yıldırma olarak nitelendirilemeyecektir [Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK), B. No: 2020/378, K. No: 2020/142, 16/6/2020, para. 48].

35. Bireylerin çalışma ortamlarında maruz kaldıklarını ileri sürdükleri eylem, işlem ya da ihmallerin mobbing olarak nitelendirilmesi her somut olaya özgü koşulların değerlendirilmesiyle mümkündür. Müdahalelerin işyeri ile ilgili, işyerinde çalışan diğer şahıslar tarafından süreklilik arz edecek şekilde tekrarlanan, sistemli ve kasıtlı, yıldırma ve dışlama amaçlı, mağdurun kişiliğinde, mesleki durumunda ve sağlığında zarar ortaya çıkaran nitelikte olması gerekir. Müdahalelerin neden olduğu sonuçların boyutu, mağdurun konumuna, muamelelerin süresine, sıklığına, kim ya da kimler tarafından gerçekleştirildiğine, mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumuna kadar birçok faktöre göre değişebilmektedir (AYM, Aynur Özdemir ve diğerleri, B. No: 2013/2453, 24/3/2016, para. 79).

36. Bu doğrultuda Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünden gelen görevlilerin yanında Okul Müdürünün başvurusu azarlayarak hakaret ettiği iddiası hakkında yapılan incelemede, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen yazıda Genel Müdürlük tarafından hiçbir yetkilinin Okula gelmediği

belirtilmiştir.

37. 2022-2023 Eğitim Yılı Belirli Gün ve Haftalarda Görevli Öğretmen Listesinde birçok öğretmene çok sayıda etkinlikte görev verilirken başvurana yalnızca İstiklal Marşı ve Mehmet Akif Ersoy’u Anma Günü ve Kütüphaneler Haftasında sınıf içi etkinlikte görev verildiği, özellikle okul dışı etkinliklerde görev verilmediği, İstiklal Marşı’nı Anma Günü’nün ise deprem sonrası döneme denk gelmesi nedeniyle yapılamadığı iddiasına ilişkin muhatap Okul İdaresi tarafından sunulan ek yazılı görüşte Okulda yapılacak olan etkinliklerin, oluşturulan Kurul Komisyonları ve görev dağılımlarının sene başı Öğretmenler Kurulu toplantısında bütün öğretmenlerin katılımıyla planlandığı, bütün öğretmenlere yapılan görevlendirmelerin dengeli bir şekilde, branşlarına ve yeterliliklerine göre yapıldığı, ayrıca öğretmenlerin görev taleplerinin de değerlendirildiği, başvuranın şu ana kadar herhangi bir talepte bulunmamış olduğu, pandemi ve deprem nedeniyle faaliyetlerin genel olarak Okul içerisinde yapıldığı belirtilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından sunulan yazılı görüşte, okullarda sosyal etkinlik ve faaliyetlerin ilgili eğitim öğretim yılı başında Öğretmenler Kurulunca planlanarak dengeli bir şekilde görev dağılımı yapıldığı, görevlendirilen öğretmenlerin yıl boyunca çalışmalarını belirli bir plan dahilinde yürüttükleri, yıl sonu raporlarının hazırlanmasıyla çalışmaların sona erdiği, başvuranın Sosyal Etkinlikler Kurulu Üyesi, Ortaokul Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Geliştirme Birimi Üyesi, Eser İnceleme ve Seçme Kurulu Üyesi, Kütüphane Kaynakları Düşüm Komisyonu Üyesi ve Kütüphanecilik Kulübü Danışman Öğretmeni olarak görevlendirildiği, ayrıca belirli gün ve haftalar etkinliklerinin her öğretmene eşit bir şekilde dağıtıldığı, başvuranın İstiklal Marşı’nın Kabulü ve Mehmet Akif ERSOY’u Anma Günü ile Kütüphaneler Haftası etkinliklerinde görevlendirilmiş olduğu belirtilmiştir.

38. 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı Kurul ve Komisyonlar Listesi incelendiğinde Sosyal Etkinlikler Kurulu, Kütüphane Kulübü, Kütüphane Kaynakları Düşüm Komisyonu, Kütüphane Kaynaklarının Tespiti ve Seçimi Komisyonu ve Eser İnceleme ve Seçme Kurulunda başvuranın Görevli İdareci ve Öğretmenler kısmında yer aldığı, 2023-2024 Eğitim Öğretim Yılı Kurul ve Komisyonlar Listesi incelendiğinde Sosyal Etkinlikler Kurulu, Rehberlik Hizmetleri Yürütme Komisyonu, Eser İnceleme ve Seçme Kurulu, Kütüphane Kulübü, Kütüphane Kaynakları Düşüm Komisyonu ve Kütüphane Kaynaklarının Tespiti ve Seçimi Komisyonunda başvuranın Görevli İdareci ve Öğretmenler kısmında yer aldığı, Değerler Eğitimi Okul/Kurum Yürütme Komisyonunda da 5. Sınıf Şube Temsilcisi olarak belirlendiği tespit edilmiştir. 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılına ait Belirli Gün ve Haftalar Görevlendirme Programı incelendiğinde, tüm personelin Dünya Engelliler Günü, Engelliler Haftası ve 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramında görevli olduğu, diğer haftalar için Okulda görevli 3 öğretmene 3 belirli gün ve hafta görevi verildiği, 3 öğretmene 1 belirli gün ve hafta görevi verildiği, 1 öğretmene 4 belirli gün ve hafta görevi verildiği, 27 öğretmene ise 2 belirli gün ve haftada görev verildiği, başvurana Kütüphaneler Haftası ile 12 Mart İstiklal Marşı’nın Kabulü ve Mehmet Akif ERSOY’u Anma Günü olmak üzere 2 belirli gün ve haftada görev verildiği, 2023-2024 Eğitim Öğretim Yılına ait 7/9/2023 tarihli Belirli Gün ve Haftalar Görevlendirme Programı incelendiğinde, tüm personelin Milli Bayramlar ve Atatürk Haftasında görevli olduğu, diğer haftalar için ise Okulda görevli 5 öğretmene 1 belirli gün ve

hafta görevi verildiği, 3 öğretmene 3 belirli gün ve hafta görevi verildiği, 1 öğretmene 4 belirli gün ve hafta görevi verildiği, 25 öğretmene ise 2 belirli gün ve hafta görevi verildiği, başvurana 12 Mart İstiklal Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif ERSOY'u Anma Günü ile Engelliler Haftası olmak üzere 2 belirli gün ve haftada görev verildiği, neticeten başvuranın 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılında diğer 27 öğretmen gibi, 2023-2024 Eğitim Öğretim Yılında diğer 25 öğretmen gibi 2 belirli gün ve hafta için görevlendirildiği ve kendisine diğer öğretmenlere oranla eksik görevlendirme yapılmadığı anlaşılmıştır. Buna ek olarak Görevlendirme Programlarında, belirli gün ve haftalardan bazılarının sınıf genelinde bazılarının okul genelinde yapılacağı belirlendiği, 2022-2023 Programındaki belirli gün ve hafta etkinliklerinden 12'sinin sınıf genelinde, 20'sinin okul genelinde yapılacağı belirlendiği, başvurana biri sınıf genelinde biri okul genelinde olacak şekilde görev verildiği, 2023-2024 Programındaki etkinliklerden 18'inin sınıf genelinde, 21'inin okul genelinde yapılacağı belirlendiği, başvurana ikisi de okul genelinde olacak şekilde görev verildiği, başvurana yapılan 4 görevlendirmeden 3'ünün okul genelinde olduğu, özellikle okul dışı etkinliklerde görev verilmediği iddiasına ilişkin okul dışında hangi gezi ve etkinliklerin düzenlendiğine ve başvuranın hangilerine katılmadığına dair başvuran vekili tarafından bilgi sunulmadığı, F.S.D. tarafından da Kütüphane gezisi dışında başka bir okul dışı gezi ve etkinlik hakkında bilgi verilmediği anlaşılmış, dolayısıyla başvurana ders mahiyetinde sınıf içi etkinlik görevi verilerek özellikle okul dışı etkinliklerde görev verilmediği ve birçok öğretmene çok sayıda etkinlikte görev verilirken başvurana yalnızca 2 etkinlikte görev verildiği iddiasının doğruyu yansıtmadığı değerlendirilmiştir.

39. 26/7/2014 tarihli ve 29072 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "*Olağanüstü durumlarda eğitim ve öğretime ara verme*" başlıklı 7'inci maddesine göre "*İlçe, il veya ülke genelinde eğitim ve öğretimi aksatacak nitelikte olağanüstü durum, sel, deprem, elverişsiz hava şartları ve benzeri doğal afetler ile hastalık/salgın hastalık gibi nedenlerle Bakanlıkça veya il/ilçe hıfzıssıhha kurulunun kararına istinaden mahalli mülkî idare amirince okullarda eğitim ve öğretime ara verilir.*" Bu kapsamda 6/2/2023 tarihinde gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra, 8/2/2023 tarihli ve 6785 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile depremden etkilenen 10 ilde olağanüstü hal (OHAL) ilan edilmiş, bu 10 ilden biri olan Adana'da eğitim öğretime ara verilerek il genelindeki okulların 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı İkinci Dönemine 13/3/2023 tarihi itibarıyla başlamasına karar verilmiştir. Deprem sonrası eğitim öğretime ara verilmiş olması ve 12/3/2023 tarihinde okulların kapalı olması nedeniyle İstiklal Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif ERSOY'u Anma Günü etkinliğinin yapılamadığı, 2 Görevlendirme Programında da okul genelinde kutlanacak olan belirli gün ve haftalarda her hafta için en az 2 öğretmenin en fazla 7 öğretmenin görevli olduğu, 2022-2023 yılı programında başvuranın görevli olduğu haftalarda kendisiyle birlikte 2 öğretmenin daha görevli olduğu, başvurana birlikte görevli olan diğer 2 öğretmenin de mevcut durum nedeniyle etkinlikte görev alamadığı tespit edilmiştir.

40. 28/3/2022 tarihinde Adana Hacı Ömer Sabancı Kültür Merkezinde bulunan İl Kütüphanesine düzenlenen okul gezisi öncesinde gezi ile ilgili planlama ve organizasyon konusunda Okul Müdürünün, Kütüphane Kulübü başkanı olmasına rağmen başvurana iletişime geçmeyerek diğer Türkçe öğretmeni A. A.'yı görevlendirdiği, başvuranın sorumluluğunda olan Kulübün etkinliği olmasına rağmen başvuranın yok sayıldığı iddiasına ilişkin muhatap Okul İdaresi tarafından sunulan ek yazılı

görüŖte 28/3/2022 tarihinde Adana Valiliğinin düzenlemiş olduğu Kütüphaneler ve Müzeler Haftası etkinliğine Okuldan katılım sağlanması istendiği, bunun üzerine Türkçe öğretmenleri A. A. ve başvuran Z. E.'nin 25/3/2022 tarihinde telefonla aranarak bilgilendirildikleri, 28/3/2022 tarihinde Müdür Yardımcısı F. S. D., Türkçe Öğretmenleri A. A. ve başvuranın etkinliğe katıldığı ve etkinlik sırasında çekilen fotoğrafın Okulun sosyal medya hesabında paylaşılmış olduğu, başvuranın konu hakkında yalan beyanda bulunduğu belirtilmiştir. 2017-2022 yılları arasında Okulda Müdür Yardımcısı olarak görev yapan F. S. D. tarafından sunulan yazılı beyanlarda kütüphaneye gidileceği gün kendisinin başvuranı aradığı, başvuranın ne öncesinde organizasyon için bilgilendirildiğini ne de gidileceğine dair bir bilgisi olduğunu belirttiği ancak kendisi durumu açıklayınca başvuranın da katılımıyla Kütüphaneye hep birlikte gittikleri belirtilmiştir. Okulun sosyal medya hesabında paylaşılan 31/3/2022 tarihli fotoğrafta başvuranın Okuldaki diğer öğretmenler ve öğrencilerle birlikte Kütüphane gezisinde çekilen fotoğrafta yer aldığı görülmüştür.

41. Söz konusu iddiaya ilişkin muhatap Okul İdaresinin ek yazılı görüşünde 25/3/2022 tarihinde başvuranın aranarak okul gezisi hakkında bilgilendirildiği belirtilmiş, F. S. D.'nin beyanlarında ise başvuranı kendisinin aradığı ve başvuranın okul gezisinden bu şekilde haberi olduğu ifade edilmiştir. İlgili sosyal medya paylaşımı incelendiğinde başvuranın okul gezisine katıldığının gezi günü çekilen fotoğrafla sabit olduğu, başvuranın gezinin hazırlık sürecine dahil edilmediği iddiasının ispatı ya da aksinin ispatı için tarafların beyanları dışında herhangi bir bilgi ve belgenin sunulmadığı, iddianın doğruluğu kabul edilse bile bu durumun bir etkinlikte gerçekteşmiş olduğu, başka etkinlik ve gezilerde benzer durumların yaşandığına dair herhangi bir iddia ve beyanda bulunulmadığı, iddiaya ilişkin her iki tarafın cevaplarının da sadece sözlü beyanlardan ibaret olduğu, bir olayın işyerinde yıldırma olarak tanımlanabilmesi için kişiyi işinden soğutmak, dışlamak, bıkırtmak amacı taşıyan, kasıtlı ve birden fazla eylem bulunması gerektiği, bir defaya mahsus yaşanan olayların veya maruz kalınan davranışların süreklilik arz etmeyen olumsuz tutum, davranışlar ile işyeri dışında gerçekteşen tutum, davranışlar ve benzeri durumların her zaman işyerinde yıldırma olarak nitelendirilemeyeceği hususu ile 6701 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinde yer alan başvuru konusu iddianın gerçekteşliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığının ortaya konması halinde ispat yükünün yer değiştireceği ve muhatap tarafın ispat yüküne katlanması gerekeceği hususu göz önüne alındığında mevcut durumda soyut iddiaların ötesine geçen ve ispat yükünü paylaşmaya imkan verecek bir bulgu sunulmadığından başvuranın okul gezisinin hazırlık sürecine dahil edilmeyerek dışlandığı iddiası basit şüphe düzeyinde kaldığı ve işyerinde yıldırma olarak değerlendirilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

42. 2021 yılı Mayıs ayında Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün görme engelli öğrenciler için sesli betimleme, Braille alfabesi ve video içeriklerinin kontrolü ile uygunluğunun tespiti amacıyla Türkiye genelindeki görme engelliler okullarında görev yapan tüm branş öğretmenlerini görevlendirmek için okul müdürlerinden öğretmenlerin bilgilerini istediği, Oğuz Kağan Köksal Görme Engelliler Ortaokulu Müdürünün, Okuldaki diğer öğretmenlerin bilgilerini Milli Eğitim Bakanlığına gönderirken başvuranın bilgilerini göndermediği, başvuranın Bakanlığa bireysel olarak başvurması üzerine çalışmaya katılabildiği iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim

Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından sunulan yazılı görüşte, Bakanlık tarafından görme engelli öğrenciler için sesli betimleme, Braille alfabesi ve video içeriklerinin hazırlanmasında öğretmen görevlendirmeleri ile izleme ve değerlendirme süreçlerinin Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmüş olduğu, Görme Engelliler İçin Betimlemeli Sesli Kitap hazırlanması sürecinde Genel Müdürlük tarafından sadece kayıt ve montaj işlemlerinin yapıldığı, bu sebeple söz konusu başvuruya ilişkin kayıtlarda herhangi bir bilgi ve belge bulunmadığı belirtilmiş, Çukurova İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından sunulan ek yazılı görüşte ise Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğüne Okulda görevli öğretmenlerin listesinin gönderilmediği, Bakanlığın Kurumlarda çalışan personel bilgilerine sahip olduğu ve istenilen bütün bilgilere ulaşabildiği belirtilmiştir. Başvuru dilekçesi, yazılı görüş ve ek yazılı beyanlarında başvuranın konu hakkında Bakanlığa hangi yolla ve hangi tarihte başvurduğunu belirtmediği ve Bakanlığa başvurduğuna dair dosyaya bir belge, ekran görüntüsü, mail dökümü vb. sunmadığı görülmüş, Bakanlığın okullarda çalışan personel bilgisine sahip olduğu, istenilen bilgilere ulaşabilmesinin hayatın olağan akışına ve oluşa uygun düştüğü değerlendirilerek Genel Müdürlük tarafından konuya ilişkin sadece kayıt ve montaj işlemlerinin yapıldığı, bu sebeple söz konusu başvuruya ilişkin kayıtlarda herhangi bir bilgi ve belge bulunmadığının belirtildiği göz önüne alındığında, başvuranın bilgilerinin Okul İdaresi tarafından Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğüne gönderilmediği ve başvuranın ayrıca bireysel olarak Bakanlığa başvurmak durumunda kaldığı iddiasının doğruluğuna yetecek bir bulguya rastlanamamıştır.

43. Başvuranın 15/2/2022 tarihinde Kent Konseyi Engelliler Meclisi Başkanlığı seçimine oy kullanmak için katıldığı, seçim öncesinde Okul Müdürünü bilgilendirmesine rağmen hakkında idari soruşturma açıldığı, 3 ay boyunca 3 ayrı savunma verdiği ve soruşturma sonucu ceza almamasına karar verildiği iddiası hakkında 2017-2022 yılları arasında Okulda Müdür Yardımcısı olarak görev yapan F. S. D. tarafından sunulan yazılı beyanlarda, 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılında başvuranın Okul Müdürünün konu hakkında bilgisi olduğunu belirterek Kent Konseyi Engelliler Meclisi seçiminde oy kullanmak için izin istediği, izin talebini iletğinde Okul Müdürünün izin isteyen öğretmenin dilekçe yazması gerektiğini belirttiği, bunun üzerine başvuranın görme engeli nedeniyle dilekçesini onun yerine kendisinin yazdığı, dilekçeyi yazdığı için Okul Müdürü tarafından azarlandığı belirtilmiş, dilekçenin işleme alınıp alınmadığı hakkında bilgi verilmemiştir. Konuya ilişkin Çukurova İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından sunulan ek yazılı görüşte başvuranın 15/2/2022 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı Personel İzin Yönergesi'ne uygun davranmayarak görev yerini izin almadan terk ettiği, bu sebeple Okul İdaresi tarafından İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bilgi verildiği ve inceleme başlatıldığı, inceleme sonucuna ilişkin MEBBİS veri tabanında herhangi bir bilgi bulunmadığı belirtilmiştir. Başvuran vekili tarafından sunulan Çukurova İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünün 2/6/2022 tarihli ve "Tecziyeniz" konulu yazısından, yapılan tahkikat sonucu düzenlenen 11/4/2022 tarihli ve ... sayılı soruşturma raporunda başvuranın 15/2/2022 tarihinde öğleden sonraki son 3 dersine mazeretsiz olarak girmedeği iddiasının sübut bulduğu gerekçesiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/A-b maddesi uyarınca uyarma cezası ile tecziyenin teklif edildiği, başvuranın süresi içinde verdiği 30/5/2022 tarihli savunmasının yeterli görüldüğü, 657 sayılı Kanun'un 125/E-k hükmünden sonra gelen ikinci paragrafta yer alan "*Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan ve ödül veya başarı belgesi alan memurlar için verilecek*

cezalarda bir derece hafif olanı uygulanır.” düzenlemesi ve başvuranın gelecekte daha dikkatli davranacağı kanaati hasıl olduğundan uyarma disiplin cezasının uygulanmamasına karar verildiği, başvuranın 30/5/2022 tarihinde soruşturma kapsamında savunma verdiği, farklı bir tarihte birden fazla savunma verdiği ya da birden fazla savunma vermesi için çağırıldığına ilişkin bir bilginin yer almadığı anlaşılmıştır.

44. 657 sayılı Kanun’un “*Yıllık izinlerin kullanılışı*” başlıklı 103’üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre “*Öğretmenler yaz tatili ile dinlenme tatillerinde izinli sayılırlar. Bunlara, hastalık ve diğer mazeret izinleri dışında, ayrıca yıllık izin verilmez.*” 16/1/2013 tarihli ve 34932 sayılı Onayla yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı İzin Yönergesi’nin “*Mazeret izni*” başlıklı 10’uncu maddesinin ilk fıkrasında kadın memura doğumdan önce ve sonra verilecek izin, kadın memura doğum sonrası verilecek süt izni, eşi doğum yapan erkek memura verilecek izin, memurun kendisinin ya da çocuğunun evlenmesi halinde verilecek izin, memurun eşinin, çocuğunun, kendisinin veya eşinin ana, baba veya kardeşinin ölümü halinde verilecek izin, memurun en az yüzde 70 oranında engelli ya da süregelen hastalığı olan çocuğunun hastalanması halinde verilecek izin verilmesi zorunlu olan mazeret izinleri olarak sayılmıştır. Aynı maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında ise amirin takdirine bağlı mazeret izinleri düzenlenmiştir. Bu kapsamda aynı maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarına göre “*Amirin takdirine bağlı olan mazeret izinleri şunlardır: a) Birinci fıkrada belirtilen hallerden başka, memurlara mazeretleri nedeniyle bir yıl içinde toptan veya kısım kısım olarak on gün izin verilebilir. b) Memura, zorunluluk halinde ve memurun gelecek yıl kullanacağı yıllık izninden düşülmesi şartıyla ikinci defa on gün mazeret izni verilebilir. Bu izin öğretmenlere verilmez. Birinci fıkraya göre verilecek mazeret izinleri memurun isteği üzerine 6 ncı maddede belirtilen amirler, ikinci fıkraya göre verilecek mazeret izinleri ise memurun isteği üzerine 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 104 üncü maddesinin (C) fıkrasında belirtilen amirler tarafından verilir.*” 657 sayılı Kanun’un “*Mazeret izni*” başlıklı 104’üncü maddesinin C bölümünde “*(A) ve (B) fıkralarında belirtilen hâller dışında, merkezde atamaya yetkili amir, ilde vali, ilçede kaymakam ve yurt dışında diplomatik misyon şefi tarafından, birim amirinin muvafakati ile bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde, mazeretleri sebebiyle memurlara on gün izin verilebilir. Zaruret hâlinde öğretmenler hariç olmak üzere, aynı usûlle on gün daha mazeret izni verilebilir. Bu takdirde, ikinci kez verilen bu izin, yıllık izinden düşülür.*” hükmü yer almaktadır.

45. Somut olayda başvuranın, verilmesi zorunlu olan mazeret izni değil, amirin takdirine bağlı olan mazeret izni almak istediği, adı geçen Kanun’un 104’üncü maddesi gereği bu izni vermeye yetkili amirin Okul Müdürü değil illerde vali, ilçelerde kaymakam olduğu, başvuranın mazeret dilekçesini Okul İdaresine vermesi, Okul Müdürünün dilekçeyi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne iletmesi, İlçe Milli Eğitim Müdürünün ise izin dilekçesini Kaymakam onayına sunması gerektiği anlaşılmıştır. Okulun eski Müdür Yardımcısı F. S. D. tarafından başvuran adına mazeret izni için dilekçe yazıldığı belirtilse de Okul Müdürünün dilekçeyi işleme almadığına dair bir bilgi verilmemiş, muhatap Okul İdaresi tarafından sunulan yazılı görüşte de mazeret izni için F. S. D. ya da başvuran tarafından dilekçe yazılıp yazılmadığı, dilekçe yazıldıysa bu dilekçenin işleme alınıp alınmadığı belirtilmemiş, sadece başvuranın

15/2/2022 tarihinde öğleden sonraki son 3 dersine girmemesi nedeniyle hakkında soruşturma yapıldığı, soruşturma kapsamında 30/5/2022 tarihli savunmasının yeterli görüldüğü ve başvuranın gelecekte daha dikkatli davranacağı kanaati hasıl olduğundan uyarma disiplin cezasının uygulanmamasına karar verildiği belirtilmiştir. Başvuran vekili tarafından sunulan ek yazılı görüşte ise başvuranın seçim öncesinde Okul Müdürünü bilgilendirmesine rağmen hakkında idari soruşturma başlatıldığı ifade edilmiştir. Bu kapsamda başvuranın Okul Müdürünü sözlü olarak bilgilendirdiği anlaşılmaktadır. Tüm bu hususlar bir arada değerlendirildiğinde, başvuran Okul Müdürünü izin hakkında bilgilendirdiğini belirtse de geçerli bir mazeret izni için bu bilgilendirmenin yeterli olmadığı, ilgili mevzuat hükümleri gereğince izin talebinin Kaymakam onayına sunulması gerektiği ancak somut olayda Okulun eski Müdür Yardımcısı F. S. D. tarafından yazıldığı belirtilen izin dilekçesinin Okul Müdürü tarafından işleme alınmadığına dair dosyaya herhangi bir tutanak ya da belge sunulmadığı, başvuranın Okul Müdürünü sözlü olarak bilgilendirmesi sonrası Kent Konseyi Engelliler Meclisi seçimine katıldığı, izin sürecinin ilgili Kanun ve Yönerge maddelerine uygun olmaması nedeniyle idari soruşturmanın yapıldığı ancak başvurana disiplin cezası verilmemesine karar verildiği, dolayısıyla izin alma süreci öncesi ve sonrasıyla topyekûn ele alındığında başvurana yönelik dışlayıcı ya da ayrımcılık teşkil eden farklı bir muamelede bulunulmadığı değerlendirilmiştir.

46. Son olarak başvuran her ne kadar Okulda görevli diğer görme engelli öğretmenlerin korkutulup sindirildikleri için haklarını aramadığını iddia etse de başvuran vekiline gönderilen yazımızda sosyal etkinlik ve faaliyetlerde dışlanma ve yalnızlaştırılmaya ilişkin tanık beyanı sunulabileceği, tanık beyanı sunulması durumunda kişisel bilgi ve belgelerin, ilgili kişinin açık rızası bulunmadıkça paylaşılmayacağı ve yayımlanmayacağı belirtilmesine rağmen korkutulup sindirildiği iddia edilen görme engelli öğretmenlerden hiçbirisi başvuran vekili tarafından tanık olarak gösterilmemiştir. Başvuran vekili tarafından tanık olarak beyanına başvurulması istenen F. S. D. ise diğer görme engelli öğretmenler hakkında herhangi bir beyanda bulunmamış; sadece Kütüphaneye yapılacak okul gezisinin hazırlık sürecine başvuranın dahil edilmediği, gezi hakkında başvurana kendisinin haber verdiği ve başvuranın sosyal faaliyetlerden men edildiği şeklinde beyanda bulunmuştur. Dolayısıyla Okul İdaresinin görme engelli öğretmenleri dışlayıp farklı muamelede bulunduğuna ilişkin başvuranın soyut beyanlarından başka basit şüpheden öteye geçebilecek yeterli delile rastlanamamıştır.

47. 6701 sayılı Kanun kapsamında işyerinde yıldırma sonucuna varılabilmesi için belirli şartların bir arada gerçekleşmesi gerekmektedir. Somut başvuruda yapılan tespit ve değerlendirmeler neticesinde; başvurana uygulanan eylem ya da işlemlerin, işyerinde çalışan diğer şahıslar tarafından süreklilik arz edecek şekilde tekrarlanan, sistemli ve kasıtlı, yıldırma ve dışlama amaçlı, mağdurun kişiliğinde, mesleki durumunda ve sağlığında zarar ortaya çıkaran nitelikte olmadığı, buna ek olarak 6701 sayılı Kanun'un 21'inci maddesine göre yer alan ispat yükünde başvuranın işyerinde yıldırma yönelik iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emareleri ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması gerektiği, bu emare ve karine oluşturan olguların başvuran tarafından ortaya konması halinde ispat yükünün yer değiştireceği ve muhatap tarafın ispat yüküne katlanması gerekeceği ancak başvuranın, soyut iddiaların ötesine geçen ve ispat yükünü paylaşmaya imkan verecek bir delil veya emare sunamamış olduğu

görülmüş, dolayısıyla basit şüphenin ötesine geçen bir durumdan söz etmenin mümkün olmadığı somut olayla ilgili olarak işyerinde yıldırma yapıldığına dair yeterli kanaat oluşmamıştır.

48. Yukarıda açıklanan nedenlerle, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 69'uncu maddesinin birinci fıkrası kapsamında başvuru konusu olayda işyerinde yıldırma kapsamında ve engellilik temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞI İHLALİ YAPILMADIĞINA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine

başvurulabileceğine,

8/2/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
II. Başkan

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan
(Görevli)

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Ünal SADE
Kurul Üyesi
(İzinli)

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi